

Iedere maand laat Revolver's Lust For Life zich een weekend rondleiden door een prachtige Europese stad en vertelt over de muzikale plekken waar je moet zijn. Deze keer:

Poznań

door de ogen van zangeres
Daga Gregorowicz

Rock werd er pas in de jaren tachtig ontdekt. Grote muziekfestivals bestonden er vijftien jaar geleden nog niet. Die muzikale achterstand heeft Polen inmiddels ingehaald. Lust For Life ontdekte in Poznań een stad met rock in overvloed, zij het met een eigen Poolse twist.

Vanaf het podium klinken vertrouwde rockrijs aangevuld met een overdosis medeklinkers. Net zat ik van mijn biefstuk te genieten met Led Zeppelin en The Smiths door de speakers, maar nu de band het podium betreedt, heb ik een vertaler nodig. "Hij zingt over de liefde voor zijn Harley Davidson", legt een medebezoeker me uit in het overvolle muziekrestaurant Lizard King (**Stary Rynek 86**). "Maar je moet weten, het is een Poolse rockhit uit de jaren tachtig. Als je toen beweerde een Harley te hebben, leefde je in een sprookjeswereld." Wie niet aan deze kant van het IJzeren Gordijn is opgegroeid, kan zich moeilijk voorstellen hoe sterk rockmuziek hier het geluid van de vrijheid belichaamde.

Rocktradities mogen er misschien minder lang ingebakken zijn dan in het Westen, een bezoek aan Poznań bewijst dat de Polen zich het genre inmiddels gretig eigen hebben gemaakt. Lizard King, een van de vele plaatsen die voedsel met live-muziek combineren, heeft zelfs een 'yellow submarine' als herentoilet. "Veel bands van vandaag hebben West-Europese bands als voorbeeld, maar geven er een Poolse draai aan", verklaart Dagmara 'Daga' Gregorowicz [1], zangeres van het Pools-Oekraïense trio Dagadana. "De tradities van Poolse folkmuziek zijn na de val van het communisme uit de gratie geraakt. Volksmuziek kreeg in die tijd een politieke lading opgelegd, dus een hele generatie muzikanten werd begin jaren negentig aan de kant gezet." Er ontstond een ware gekte voor 'Westerse' rock, die nu ineens beschikbaar werd en waarvan de helden voor het eerst in hun bestaan ook door Polen tourden. Vóór die tijd was rock iets exotisch, de soundtrack van een levensstijl waar men van droomde.

Inmiddels zoeken Poolse muzikfans het vooral bij artiesten van eigen bodem. Naast internationaal klinkende acts als Riverside of het uit Poznań afkomstige Acid Drinkers, zijn er

veel muzikanten die Poolse muzikale tradities in hun stijl verwerken. Daga's eigen band is daar een voorbeeld van. "Westerse jazz, maar vermengd met oude Balkantradities, gezongen in de moedertalen van de bandleiden. Best een uitdaging, want de Poolse taal is melodisch niet de meest flexibele," lacht ze.

Poznań, de vijfde stad van Polen, dicht tegen de Duitse grens, staat vooral bekend om de industrie, de handel en het onderwijs, en niet als een vrijhaven van cultuur. Een misvatting, volgens Daga. "Voorheen trokken veel jonge bands naar de hoofdstad. Dat beeld klopt allang niet meer. Dankzij het grote aantal studenten en de lokale overheid zit de cultuur flink in de lift. Er zijn genoeg mogelijkheden hier voor bands om op te treden en door te breken. Ondanks dat mijn bandleiden in Krakow wonen, de andere kant van het land, blijf ik voorlopig liever in mijn geboortestad."

Berucht

Een zwerftocht door Poznań begint op de prachtige Stary Rynek, ofwel Oude Markt: het plein vanuit waar elke plek in het compacte centrum te voet bereikbaar is. [2] Op het plein zelf vind je de toeristische valkuilen, maar vooral in de straten eromheen zijn gezellige cafés en muzikale podia verscholen. Letterlijk, want vele kroegen verbergen hun charme achter een onbeduidende voordeur. Wie bijvoorbeeld Dragon (**Ulica Zamkowa 3**) binnenstapt en in de oude vesting naar de achterdeur loopt, vindt drie verdiepingen aan terrassen en nissen waar creatievelingen, beroepsstudenten en buitenlanders samenkomen. Kultowa (Wrocławska 16) is een eerbetoon aan de legendarische Poolse punkband Kult. In Proletaryat (**Wrocławska 9**) nestel je op een rode ster, tussen portretten van Lenin en nostalgische huisattributen uit de communistische periode. [3]

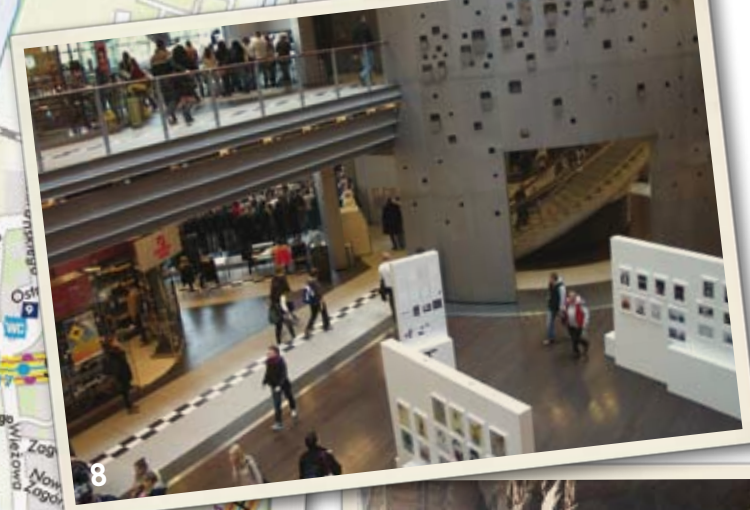
De muziek die ik deze zaterdagavond ga horen, blijkt Daga's verhaal grotendeels te bevestigen. In de gloednieuwe concert-hal Fabrika (**Ulica Mokra 5**) kunnen bezoekers genieten van een band met de catchy naam *Kombajn Do Zbierania Kur Po Wioskach*. Vertrouwde postrock van het explosievere soort, maar ook hier is de zang in het Pools. Een mooi opwarmertje, want de avond eindigt in de Klub U Bazyla (**Święty Wojciech 28**), die volgens Daga in heel Polen berucht is. "Houd je ogen open voor een gynaecologische praktijk, want daarachter zit de voordeur verstopt." En inderdaad, achter een piepende voordeur schuilt een enorme ruimte waar dronken krakers en metalheads in het donker genieten van spotgoedkoop bier. Verder van de mainstream kun je niet verdwalen, maar voor een beruchte club is het vooral erg gezellig. Op het programma staat Percival Schutzenbach: een folkmetalband die gekleed in dierenhuiden uitbundig flirt met de heidense tijd. [4] Het klinkt rauw, smerig, over-the top, en het aantal toeschouwers tellend dat ondersteboven uit de moshpit vliegt, begin ik de reputatie van deze club te begrijpen.

De zondag besluit ik te besteden aan cultureel meer verantwoorde zaken, zoals het spiritueel centrum Ostrów Tumski, de oudste kathedraal van Polen. Steek vooral de brug over naar het eilandje Śródka. Jarenlang moest dit stukje stad het zonder

brugverbinding doen en was het omsloten door de rivier Warta. Nog steeds heerst er de sfeer van een spookstadje, dat uitgestorven en in verval is geraakt. Poznań heeft tevens het jongste kasteel in Europa: het werd gebouwd voor de Duitse keizer Wilhelm II en voltooid in 1910. [5] Omdat het tijdens de Duitse bezetting werd ingericht als privévertrek voor Adolf Hitler, is het een van de weinige plaatsen waar de oorspronkelijke interieurstijl van het Derde Rijk bewaard is gebleven. [6] Tegenwoordig worden veel monumenten door de lokale overheid omgedoopt tot cultureel trefpunt, dus schuilen er vooral clubs, cafés en musea in het gebouw. De binnenplaatsen doen in de zomer dienst voor concerten en filmvertoningen.

Poolse tradities

Als ik die avond geniet van een bluesband in Brogan's pub, valt me een andere Poolse eigenaardigheid op. In elk knus kroegje wordt de muziek verzorgd door geroutineerde bands. Jamsessies zijn nergens te vinden. "In Polen is dat inderdaad een zeldzaam fenomeen. Ze zijn er wel, maar om gewoon vrijblijvend met elkaar te spelen in een openbare ruimte, is hier niet gebruikelijk." Navraag bij Mateusz Holak, zanger van de jonge indie-rockband Kumka Olik, leert dat Reset (**Bóznicza 6**) [7] de enige club in Poznań is die vaste jamsessies houdt. "De meeste muzikanten zijn vooral serieus bezig met hun eigen bandjes en

klimmen niet snel met elkaar het podium op, of zijn te perfectionistisch om zomaar te improviseren met publiek erbij." Sommige dingen zijn op andere plaatsen net even anders. Dat blijkt ook als de jonge scholieren die in een winkelstraat fanatiek staan te rappen op hun boombox, met veel handen en voetenwerk (plus enkele woorden Duits) aan me uitleggen dat ze zowaar Gods liefde aan het verkondigen zijn.

De laatste maandagochtend neem ik de gelegenheid mijn laatste zloty's er doorheen te jagen. Winkelcentra zijn zelden inspirerend, maar een bezoek aan die van Poznań mag niet overgeslagen worden. In de Oude Brouwerij (**Stary Browar, Ulica Półwiejska 32**) vind je niet alleen de gebruikelijke winkelketens; het gebouw is tevens een museum voor beeldende kunst en binnenhuisarchitectuur. [8] Deze artistiek verantwoorde omgeving biedt gelukkig ook enkele cd-zaken, want vinylverzamelaars hebben het zwaar in Polen. Pas op dat je aan de Oude Markt het piepkleine Fripp Sklep (**Stary Rynek 52b**) niet over het hoofd ziet, naast het museum voor archeologie. [9] Het is een van de weinige plaatsen waar je kunt shoppen voor tweedehands platen, samen met de even buiten het centrum gelegen winkel van platengoeroe Masłowski (**Taczaka 21**). Knusse winkeltjes waar elke vierkante centimeter is volgestopt met dozen cd's en vinyl. Oude vintage exemplaren van legen-

darische acts zul je hier echter zelden aantreffen. "Als je in de jaren zeventig of tachtig een lp had van een Britse of Amerikaanse rockact, had je iets ongelooflijks in handen. Ze waren gruwelijk geliefd, maar kwamen nooit in grote hoeveelheden het land binnen. Wie er toen een had, kon die gelijk voor grof geld van de hand doen." Wie nog een krat eerste persingen wil verkopen, doet er goed aan die mee te nemen op een trip naar Polen. De kans is groot dat je terugkeert met een klein fortuin. In zloty's, maar toch...

Tekst & beeld: Mark Dyson

- Amore Del Tropico (Ulica Ratajczaka 26/2):** De naam zou klinken als een salsabar, als het geen eerbetoon was aan een album van de cultband The Black Heart Procession.
- Dragon (Ulica Zamkowa 3):** Als je in een oude vesting een immense draak boven de bar ziet hangen, heb je Poznańs favoriete kroeg gevonden. Op avonden dat het niet vanzelf volstroomt, vind je hier filmvertoningen en optredens.
- Blue Note (Ulica Kościuszki 76/78):** De akoestiek is niet optimaal in deze jazzclub, gevestigd in het kasteel. [10] Vanwege de goede muzikale neus van de eigenaren is het podium van Blue Note echter voor menig bandje de springplank naar lokaal succes geweest.

Święty Marcin. Prijs voor een overnachting vanaf € 75,-.